

Socioekonomi förebygga eller bryta utanförskap

Ingvar Nilsson och Anders Wadenskog i
samverkan med Skandia, Idéer för livet

Födda 1981: 95-27-13

Sveriges kommuner och landsting 2009

- 95 procent av samtliga födda 1981 påbörjar gymnasiestudier
- 27 procent av samtliga födda 1981 har inte ett slutbetyg från gymnasieskolan vid 20 års ålder
- 13 procent av samtliga födda 1981 varken arbetar eller studerar vid 24 års ålder

Födda 1981: 95-27-13

Sveriges kommuner och landsting 2009

- Av de elever som inte har avgångsbetyg från grundskolan saknar nästan 70 procent ett slutbetyg från gymnasieskolan.
- Över 60 % av de med låga grundskolebetyg fullföljer inte gymnasiet.

Samband:

- *Skolk – grundskolebetyg – gymnasiebetyg – tonårssjälv mord – kriminalitet och utanförskap*

Utanförskap, prognos

Marginalisering riksgenomsnitt = 12,8% = 171 elever åk 7-9

Fördelning av utanförskap för 171 barn:

- *4 st. blir narkomaner*
- *13 st. blir alkoholmissbrukare*
- *74 st. med psykiska funktionshinder*
- *80 st. blir arbetslösa/sjukskrivna*

Enligt Nilsson, Wadeskog, 2010

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

Samhällets kostnader för olika typer av utanförskap

		Arbets- förmedling	Försäkrings- kassan	Kommunen	Landstinget	Rätts- väsendet	Övriga	Summa	RealDel	Vikt	Andel	Andel av person	Andel av kostnad
Missbruk	Heroin Man	32 056	77 167	138 500	150 567	955 853	880 000	2 234 143	92%	0	100%	0%	0%
	Heroin Kvinna	26 667	164 333	385 667	159 300	611 185	533 333	1 880 485	88%	0	100%	0%	0%
	Amfetamin Man	21 278	67 833	192 833	53 400	534 890	800 000	1 670 235	93%	0	100%	0%	0%
	Amfetamin Kvinna	29 500	146 000	389 917	58 667	523 430	266 667	1 414 180	89%	0	100%	0%	0%
	Alkohol Man	19 667	98 333	191 000	115 167	184 583	26 667	635 417	83%	0	100%	0%	0%
	Alkohol Kvinna	38 667	125 000	228 500	93 000	87 015	0	572 182	74%	0	100%	0%	0%
Psykiska funktions- hinder	Man psyk lång	0	104 916	219 467	208 167	9 167	0	541 717	81%	0	100%	0%	0%
	Man psyk kort	0	106 916	134 400	88 333	2 500	0	332 149	67%	0	100%	0%	0%
	Kvinna psyk lång	0	104 916	166 667	137 500	2 833	0	411 916	75%	0	100%	0%	0%
	Kvinna psyk kort	0	104 916	122 000	73 600	0	0	300 516	66%	0	100%	0%	0%
Sjuk/Arbets- lösa	Gudrun	10 000	237 333	52 500	77 267	5 500	0	382 600	48%	0	100%	0%	0%
	Unni	40 100	10 000	69 500	42 467	5 333	15 000	182 400	46%	0	100%	0%	0%
	Gunnar	30 000	186 000	0	80 000	0	0	296 000	47%	0	100%	0%	0%
	Uffe	30 000	5 833	155 000	15 033	4 833	10 667	221 367	68%	0	100%	0%	0%

Tabell: Nilsson, Wadeskog, 2010

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

- Synliga kostnader = "nya" pengar
- Osynliga kostnader = befintliga pengar
- Samhällskostnader fördelade på verksamheter
- Uteblivna samhällsintäkter – skatt mm
- Långsiktig prognos på grupp- och individnivå

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

Specifikt för Vänersborg i kalkylmodellen:

Skolkande elev:

- Inventerat insatser/åtgärder
- Beräknat kostnader: liten, medel och stor insats.

Projektet

- Beräknat kostnader för handlingsprogrammets alla delar

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

Uppskattad snittkostnad för en frekvent skolkare per år 13-16 år

Utredning	Snitt timlön	timmar		antal timmar	timmar mer	Mindre insats	Medel insats	Mer insats	Gymnasiet
		mindre	mer						
Kurator/skolsköterska/syv	250		30	120	220	7 500	30 000	55 000	
Basutredning spec pedagog	0					0	5 400	5 400	
Basutredning psykolog	0					0	15 000	15 000	
Basutredning läkare	0					0	1 500	1 500	
EHG	250	20		40	80	5 000	10 000	20 000	
EVK	250	20		40	80	5 000	10 000	20 000	
IFO	250			30	34	0	7 500	8 500	
BUP öppenvård, konsultation	300		1	1	1	300	300	300	
BUP öppenvård	300			10	10	0	3 000	3 000	
Rättsväsendet						0	0	4 833	
						0	0	0	
						0	0	0	
Insatser									
Spec undervisning mm	220		7	37	185	1 628	8 140	40 700	
Soc ped/f-led	220		19	93	740	4 070	20 350	162 800	
W									
AME kommunala uppföljningsansvaret									
AME									
Aktivitetsersättning								12 600	
Försörjningsstöd								60 000	
KomVux									
BUP	300			40	60	0	12 000	18 000	
IFO 7samtalen	250			8		0	2 000	2 000	
MST								117 000	
BUP slutenvård								0	
Resursgruppen (Vita Villan)							0	0	
Placering årsplats								0	
						23 498	125 190	474 033	

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

Genomsnittskostnad för skolkande elev åk 7-9

	Arbetsförmedling	Försäkringskassa	Kommunen	Landstinget	Rättsväsendet	Övriga	Summa	Antal personer i projektet
Mindre insats	0	0	23 198	300	0	0	23 498	120
Medelinsats	0	0	109 890	15 300	0	0	125 190	40
Störst insats	0	0	447 900	21 300	4 833	0	474 033	15

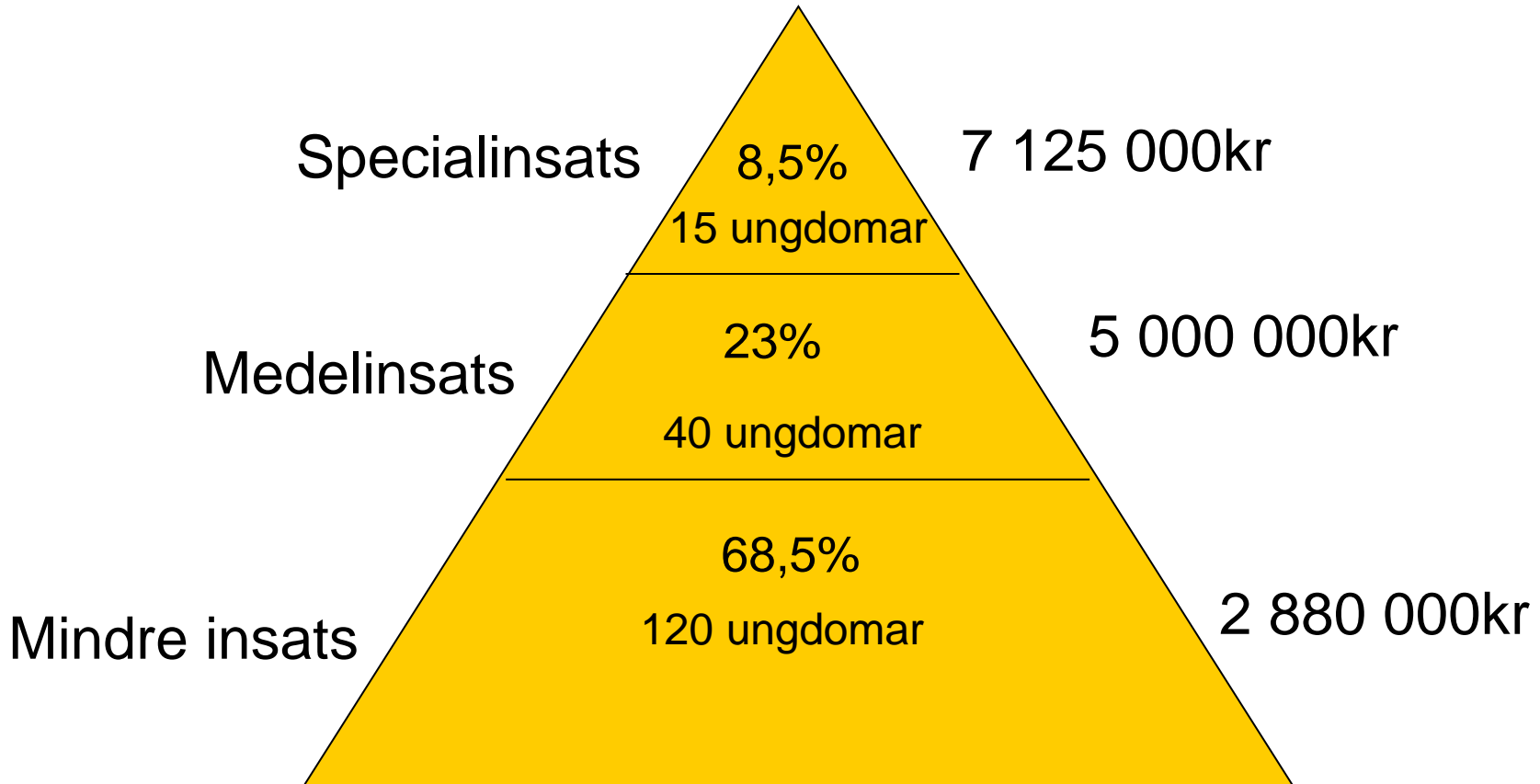
Årskostnad per elev = 85 359kr

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

1350 elever åk 7-9 Vänersborg: = 13 % = 175 skolkande elever

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

Projektets kostnader

Synliga	Osynliga	Summa
---------	----------	-------

Kostnader

Löner	950 000	220 000	1 170 000
Lokaler	0	0	0
Inventarier	0	0	0
Konsulter	0	0	0
Övrigt	0	0	0

Summa

950 000	220 000	1 170 000
---------	---------	-----------

Projektkostnader, Vänersborg, 175 elever

Årskostnad per elev = 6 686 kr

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

	Individ					
	Projekt-kostnad	Kvarvarande kostnader	Uteblivna kostnader	Vinst	Prodvärde	Summa
Arbetsförmedling	0	0	0	0		
Försäkringskassan	0	0	0	0		
Kommunen	-6 686	-2 144	21 442	12 612		
Landstinget	0	-149	1 493	1 343		
Rättsväsendet	0	-11	112	101		
Övriga	0	0	0	0		
Summa	-6 686	-2 305	23 047	14 057	0	14 057

Årlig vinst per individ beräknad på

- 10% "spontanrehab"
- 30% projektframgång

Socioekonomisk kalkyl

Förebygga eller bryta utanförskap

- Hur gör vi skola och undervisning attraktiv och motiverande för alla elever?
- Hur möter vi de elever som vill bryta ett skolbeteende?

Socioekonomisk kalkyl

förebygga eller bryta utanförskap

<http://www.skl.se/psynk>

http://www.socioekonomi.se/SKL_LD1/